

ЗАМАН

Газета издается на балкарском языке с 1924 года

Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

КЪАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

КОЛЛЕГИЯ

Саулукъ сакълауну игилендириу - эм магъаналы борчду

Байрым кюн Правительствону юйюнде КъМР-ни Саулукъ сакълау министрствосуну коллегиясы бардырылганды. Анда озган жылны эсеплери чыгъарылгандыла эм быйыл тамамланлыккъ ишле белгиленгендиле. Жыйылуугъа КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Юрий Коков**, республиканы Правительствосуну председатели **Константин Храмов**, Баш федеральный инспектор **Алексей Вербицкий**, Парламентни башчысыны орунбасары **Татьяна Саенко**, КъМР-ни къырал советниги **Хачим Кармоков**, ведомстволаны таматалары, район администрациялары келечилери, саулукъ сакълау учреждениялары баш врачлары къатышхандыла.

КъМР-ни саулукъ сакълау министри **Ирма Шетова** отчётунда быйыл бѐлумде боллукъ тюрлениулени эмда салынган борчланы юсюнден айтханды. Коллегияда КъМР-ни Борчлу халда медицина страхованияны таматасы **Татьяна Литовченко**, Россейни саулукъ сакълауда надзоруна КъМР-де управлениясыны начальниги **Светлана Расторгуева** да сѐлешгендиле.

Ахырында КъМР-ни Башчысыны къуллугъун болжаллы халда толтургъан **Юрий Коков** да сѐлешгенди. Анда ол медицина болушлукъ этиуну качествен кѐтюруге энчи эс бургъанды эмда багъуу учреждениялары ишлерин игилендириуну артыкъда магъаналыгъа санагъанды. Аны сѐлешууну толусунлай газетни келир номеринде басмаланырыкъды.

Бизни корр.

Чынтты профессионалла окъуна сейир-тамаша болгъандыла

2 бет

Таматаланы къууанчларына жыйылгъандыла

4 бет

Жазылуу -2014

Тап амалны ычхындырмагъыз!

Почта связыны бѐлумлеринде 2014 жылны экинчи жарымында бир къауум изданиялагъа болжалдан алгъа жазылуу бардырылады. Сиз скойген газетлеригизге эмда журналларыгызгъа энчи багъалары бла жазылыргъа бу бек иги амалды. Аны ычхындырмагъыз! КъМР-ни федеральный почта связыны управлениясы.

Бизни индексбиз - 51532

Эм кючлюлеге- «Мерседес» машинала

3 бет

ПАРЛАМЕНТ

Сатыу-алыуда бузукълукъла ючюн жууапха тартыу къатыланырыкъды

Парламентни президиумуну кезиулю жыйылыуунда депутатла «Къабарты-Малкъар Республиканы Административ-право бузукълукъланы юслеринден кодексине тюзетиуле кийриуню юсюнден» КъМР-ни законуну проектин сюзгендиле.

Аны Промышленность эм сатыу-алыу министрство жарашдыргъанды. Анга кере, эркин этилмеген жерледе сатыу-алыу ишле бардыргъанланы жууапха тартыу кючлендикли. Проектде башха субьектледе ол жаны бла халгъа тынгылы анализ этилгенди эмда бусагъатда бизде бузукълукъла ючюн салынган тазир башха регионладан эсе иги да аз болгъаны ачыкъланганды.

Административ-право бузукълукъланы юслеринден кодексине 7-1.6-чы статьясында республиканы шахарларында бла эллеринде къолдан, лотокладан, орамлада автомашиналадан, майданлада, юйлене арбазларында, подъездледе, скверледе эм эркин этилмеген башха жерледе сатыу этгенлеге салынган тазир юч жюз сомдан бир минг сомгъа жетеди. Онуучу къулулукъчагъа уа аны ёлчеме бир минг сомдан башлап эки минг сомгъа дериди. Предприятитялагъа уа - 5-10 минг сомду. Тенгешдир ючюн Кострома областны алайкъды. Анда ол тазирле былайдыла: юч, он эм жюз минг сом.

- Сатыу-алыуда законсуз ишлене болдурмаз эмда жорукълагъа бузукълукъ этууню жолун кесер, санитар мардала сакъланыр, жолда къоркунуулукъну жалчытыр, алычуланы эркинликлерин

къоруулар, муниципальный районланы бла шахар округланы бюджетлерин толтуруугъа себеплик этер ючюн, КъМР-ни Административ-право бузукълукъланы юсюнден кодексине тюзетиуле кийриуню эркен этилмеген жерледе сатыу-алыу бардыргъанлагъа салынган тазирни ёлчемеин кёбейтирге керекди деп, биз алай къарайбыз, - дегенди Парламентни депутаты Мухамед Шабзухов.

Бу законопроект Промышленность эм сатыу-алыу мини-

стерствону сайтына «Экспертиза нормативных правовых актов» бёлюмюне салынганды.

Президиумну онуюу бла жыйылыуда КъМР-ни Правительствосуну «Спартак-Нальчик» профессионал футбол клуб» ачыкъ акционер обществону къошакъ халда чыгъарылган акцияларын республиканы къырал иелигине алыргъа эркинлик берилири юсюнден тилегине да къыралгъанды. Бюджет, налогла эм финансла жаны бла

комитетни председатели орунбасары Шауаланы Илияс билдиргенге кере, клубну акционерлери къошакъ акциялары хайырындан обществону уставной капиталын кёбейтирге оную этгендиле. Аны бла байламлы КъМР-ни къырал иелигине «Спартак-Нальчик» ПФК» ОАО-ну къошакъ халда чыгъарылган акцияларын 610 минг (хар бирини багъасы 100 сомду) белгилениди.

Парламентарийле дагъыда Красноярск крайны Законода-

тельный Жыйылыууну, Север Осетия-Алания Республиканы Парламентини, Саха (Якутия) Республиканы Къырал Жыйылыууну (Илтумэн) законодательный башламчылыкъларына эмда Астрахань областны Думасыны депутатларыны Транспортда надзор этуу жаны бла федеральный службагъа бла Россей Федерацияны Юстиция министрствосуну обращенияларына къарагъандыла.

Хар заманда, бир къауум адамын Парламентни Сыйлы грамотасы бла саугъаларгъа оную этилгенди, ол санда «Банк ВТБ 24» жабыкъ акционер обществону 2351 номерли филиалындан ёнюк аха алгъанланы тинтиучу къауумну эксперти Ислам Белимготовну, «5-чи номерли шахар поликлиника» къырал бюджет салулукъ сакълау учрежденины терапевт бёлюмюню таматасы Асия Матаеваны, Терек шахарны жер-жерли самоуправление Советини председатели, Терк муниципальный районну жер-жерли самоуправление Советини депутаты, «Единая Россия» Битеуроссей политика партианы Терк район бёлюмюню исполкомуну башчысы Арсен Сокмышевни.

КъМР-ни Парламентини пресс-служба.

Промышленность

Таза полимерле жарашдыргъан заводха сырьё республикада чыгъарыллыкды

Май районда 2018 жылда терфталевый кислота (ТФК) чыгъарыучу завод ишлеп башларыкъды. Ол сырьёну аш-азыкъ эмда кумач согууу производстволарга керек полиэтилентерефталатны (ПЭТФ) чыгъарыуда хайырланады. Проектни башчысы Сергей Ашинов айтханга кере, предприятие ал кезиуде бир жылгъа 450 минг тонна сырьё этерикди.

Толу кючюу бла ишлеп башлагъандан сора уа продукцияны ёлчеме 700 минг тоннагъа дери жетерикди. Ал тергеулеге кере, аны къураугъа этиллик инвестицияланы ёлчеме 16,8 миллиард сом болады. Аны хайыры бла 2500 жангы ишчи жерле да къураулыкдыла. Продукциясын а саулау да (къурулушу шёндю бардырыла тургъан) ПЭТФ чыгъарыучу «Этана» завод алыкъды. Предприятияны проектин «Плана Кемикал Инжиниринг» компания жарашдырып башлагъанды.

Заводланы экиси да ол тийреде къураулык «Плана» агроиндустрия паркга киредеди. Анда дагъыда нефтехимия эмда аш-азыкъ предприятитялагъа сырьё чыгъарган бир ненча производстволар да болукъдула. Ала барысы да бир бирлери бла байламлы ишлерикдиле. Сёз ючюн, биринден керек болмагъан исси суу аны къатында къураулык теплицаланы жылытуугъа жиберилликди, андан а сууугъандан сора чабакъ ёсдюрген кёллеге.

Агроиндустрия паркны проекти 2011 жылда бардырып башланганды. «Этана» завод, белгиленген планга кере, хайырларыгъа 2016 жылда берилликди. Анда юч минг адамгъа иш табылыкды. Специалистлеге заводну къатында юйле ишлерге умут да барды.

Бизни корр.

КУЛЬТУРА

Чынтты профессионалла окъуна сейир-тамаша болгъангыла

Сочиде бардырылган XXII къыш Олимпиада оюна къыралыбызда уллу байрамча этгендиле. Аланы жабылыуунда бизни республикадан он жаш адам белгиле дирижер В. Гергиев башчылык этген хорну санында жырлагъандыла. «Сочи 2014» маданият программаны чегинде къараучуланы аллында Горойланы Жамболат таматалыкъ этген «Кавказ» атлы халкъ тепсеулини юлполю ансамблини артистлери да кергюзтендиле фахмуларын. Шимал Кавказдан сабий тепсеу къауумладан жалаанда была къатышхандыла проект.

Жаш артистлени ноябрьде Сочиде бардырылган «Красота спасёт мир» деген сахна искусствону иршиуонде грант къоллу болгъанларындан сора чакыргъандыла Олимпиаданы кезиунде усталыкъларын кергюзтендиле. Алай республикада ол кезиуге кёл тюрленуле бола турганы себепли, тийишли къагъыт да келип тургъанлай, артистлеге аха жетишмей къалганды.

Сабийлени аллай бир къыйынлары бошуна кетмесин, жореклери да къыйналмасын деген хыйсалдан Нальчикни администрациясы, атанала, спонсорла да, бир тили болуп, амал этгендиле. Сочини мэриясы, Къурау комитетте кирген

Лилия Нагудова да, къолларында келгенге болушуп, коллектив 14-чю февральда тенгиз боюнуна жетгенди.

Ансамблени санында болгъан эки жыйырма бла сегиз сабий, ол кюн окъуна Олимпиада шахарчыкны сахнасында амамат номерлерин кергюзтюз, тауушлукъ той-оюн къурагъандыла. Ала байрамгъа «Приветственный», «Абхазский», «Абизех» тепсеулини элтгендиле. Быланы хар номерлерине къараучула къызыу къарсла бла тубегендиле. Миллет макъамла Абхазияны, Горжюню, Къарачай-Черкесни, Адыгеяны, Италияны, Къытайны, Англияны эм башха къыралланы келечилерин жыйган эдиле алайгъа. Экинчи кюн «Набережная» сахнада да тюз алай. Былайда хунерлерин «Кабардинка», «Донские казаки» эм башха атлары айтылган ансамбльде да кергюзтендиле.

Жаш артистлени тепсеулерине къарагъанланы араларында уа искусстводан анылаулу профессионалла болгъандыла. Жамболатдан: «Бу сабий къауумду, огъесе къырал ансамбльмиди?» - деп соргъанла да чыкъгъандыла. Тепсеулеге къарагъан тыш къыраллы журналистле, концертден сора бизни культурабызгъа, миллет адет-те-

релерибизге сейир этип, кёл соруу бергендиле.

Жаш артистле мында эки кюн тургъандыла. Аланы программаларын кергенден сора Къабарты-Малкъардан ансамблени кёл регионнга къонакъгъа чакыргъандыла.

Олимпиада оюнда сахнагъа чыкъгъан къайсы къауумгъа да сыйлы, жууаплы ишди. Коллективни оюмун а аны башчысы Горой уллу былай белгилегенди: «Бу жолуучулугъубузгъа бек ырабыз, андагы сейир кермочле бизни ётменден диргендиле, жашчыкланы бла къызчыкланы патриот сезимлерин, тугъан жерлерине соймекилерин айнытуугъа уллу себеплик этгендиле. Ала ишлери, фахмулукълары бла да республиканыны даражасын бийикде тутхандыла».

Жаш артистле аланы арымай - талмай керешген башчылары бла бирге андан да уллу жетишилмеге жетериклерине ишексизбиз. Нек дегенде ала сахнаны ёр жолундан къоркъмагъан, республиканы культураныуна кылулукъ этерге сойген жаш, ётгор адамдалдыла. Ол жаны бла алагъа Нальчик шахарны мэриясы, Мадина Товкуева, Малкъар театры башчысы Жангоразланы Мажит, атанала да билекли этип келдиле.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат.

СОРУУ

Президентни намысы бютүндө бийикке кётюрюлгенди

Жамауатны оюмун тинтиу жаны бла Битеурроссей ара Владимир Путинни намысы иги да ёсгенин эсепге алганды. Озгъан ыйыкка бардырылгъан сорууланы итолганына кёре, Президентни ишин тюзге санагъанла респондентлени 67,7 процентни тутхандыла. Ол шарт Владимир Путин кырал башчы болуп тургъан ючюнчю кезиуонде иги ишлегенини шартды.

Аны намысыны ёсгенин социологла Олимпиада оюнла эм Россейде болум бла, Украинада кыатыш-кыралыкк бла байламлы этедиле.

- Ахыр бёлек жылны ичинде Президентни ишине берилген даража бийикди-сорулгъанланы 60 проценти аны жанлы болгъандыла,- дегенди жамауатны оюмун тинтиуню Битеурроссей арасында.

Жетишимли политиканы фондуну оюучусу Глеб Павловскийни айтханына кёре, февральда политиклени рейтинглери энишге тшоучюдо, нек дегенде Россейде ол кезиуде кыауыгала кёл болуучудула да, аны ючюн. Кырал башчыны бу жолгъу намысыны кётюрюлгенин Павловский Олимпиада бла да байламлы этеди.

- Олимпиада оюнланы кезиуонде ол спортменле бла бирге болгъанды,- деп чертгенди Павловский.

Политикалы тинтиуени институтуну директору Сергей Марков Владимир Путинни шёндюго рейтингини кётюрюлгенин «чекден да озгъанга санайды», ол шарт Европалы кыраллагъа рекордду деп.

- Ол битеу рекордладан да бийикди. 55-60-процентни рейтингни алтын майдал бла тенгешдирирге боллукду,

68-процентли рейтинг а - 3 Олимпиада майдал кибикди, дегенди ол.

Марков да Владимир Путинни намысы кётюрюлгенин Олимпиада бла байламлы этеди. Бизни жыйымдык команданы жетишимлери бла аныгатады. Андан сора да, Президентни намысын кётюрюге Украинада болгъан хал да себеплик этгенди.

- Адамла дуняда кыаллай осал ишле бола тургъанларын кёредиле эм Путин Россейде аллай затланы болдурмазлыгын да аныглайдыла,

эм ол аллай бандит кыауумну бек терк чачар эди, эм жокъ этер эди,- дейдиле политикле.

Аны бла бирге Глеб Павловский жууук кезиуде политиклеге берилген рейтингле азайрыкк болурла, дейди.

- Дуняда не иги жаны бла неда аман жаны бла атери болмай эсе, рейтингле аз-аздан тшоше барадыла. Президентни ишине граждандланы ышангандары артыкка 2012 жылны май айында болгъанды, ол кезиуде аны рейтинги 68,8 процентте жетген эди,- дегенди политолог.

ХУРМЕТЛЕУ

Эм кючлюлеге - «Мерседес» машинала

Тюнене РФ-ни Правителствосуну Председатели Дмитрий Медведев Сочида Оюнлада хорлагъан россейли спортчулагъа «Мерседес» автомашиналадан ачычыланы кыуанч халда бергенди. Бу багъалы саугъаланы олимпиадачылагъа болушлук этген фонд сатып алгъанды, премьер аны Попечитель советине таматалыкк этеди.

Кыуанчлы жумуш Кремльден узакъ болмай «Васильевский спуск» деген жерде бардырылганды. «Алтын» ал-

гъанлагъа G, «кюмюшге» ML эм «доммакыгъа» GLK класслы автомашинала берилгендиле.

«Хар кыралны да тарыхында кыыйн эм кыуанчлы, бир-бирде уа аны халкын бир да болмагъанча бирикдирген, кёлүн кётюрген кезиуде боладыла. Озгъан Олимпиадада сиз россейлилеге кёл заманланы эслеринде кыалырча ма аллай саугъаны этгенсиз. Аны ючюн сизге энци ыспас», - дегенди Д. Медведев.

Спортчула да Медведевге аланы

кыол ызлары тшошп, Олимпиаданы символун - «беш тогъайлы» уллу суратны саугъа этгендиле. «Жюрегибизде болгъанны хар бирибиз да сизге эки сёз бла жазаргъа кюрешгенбиз», - дегенди бобслейчи Александр Воевода.

Саулай да олимпиадачыла ол кюн 44 автомашина кыоллу болгъандыла. Дагъыда Сочида Оюнлада юч «алтын» кыоллу болгъан Виктор Ан башда сагъынылгъан фонддан фатар неда юй аллыккды.

Бизни корр.

АДАБИЯТ ЭРИШИУЛЕ

Назму окъугъанлары бла жүрекленди кыозгъагъандыла

Бу кюнледе жаш тёлюню библиотекасында «И остаются имена, и слово будоражит души...» деген сабийлени назму окъууда эришиуу бардырылганды. Анда Кыабарты-Малкыарны адабиятларын кырагъан Мечиланы Кязимни, Бекмурза Пачевни, Алим Кешоковну чыгармаларын айтхандыла. Анга районлада биринчилики алгъан жаш адамла кыатышхандыла. Жюрини санында уа поэт Гуртуланы Салих, «Элбрус» китап басмада кыабарты тилде чыкыгъан изданиланы баш редактору Арсен Гергов, КъМР-де халкы чыгармачылыккыны илму-методика арасыны таматасы Анатолий Жилев эм бирсиле болгъандыла.

Эришиуоню ача, библиотеканы ишчилери, бери келген жаш адамланы ёз адабиятларына энци сейирлери болгъанларын чертип, жюри конкурсантланы хар сёзлерине сакъ

кёзден кыарарыгын аныглатхандыла. Культура араны келечиси Лариса Садыкова бизге билдиргенине кёре, окъуучула бери суйюп кыатышхандыла. Быллай проектле ёсе келгенлени ана тиллерин, литератураларын эсде тутуугъа, миллет шуюлуккуну айнытуугъа уллу себеплик этедиле. Аны эсеплери мартны ахырында Кырал

Лескен райондан Додулары Диана назму окъуйду.

Май райондан Алена Жилина.

концерт залда бардырылыкк республикалы сабий китапны ыйгыны байрамында белгили боллукдула, бек игилени да саугаларыккдыла.

Жашкыкыла бла кыызчыкыла эришиуе тынгылы хазырлангандарына шагатлыгы а ала сайлагъан терен магъаналы назмула, быланы аламан

Жамауат совет

Россейни Сюд приставларыны федеральный службасыны КъМР-де Управлениясыны жамауат советини жыйылуу болганды. Анда 2013 жылда аны ишини эсеплери чыгарылгандыла.

Хар жумушха да тири кыатыша

Жыйылыуда бек алгъа жылны ичинде тамамланган ишлени юслеринден сёз барганды. Жамауат совет сюд приставланы ишлери не кыадар кыйыматлы болуруна кыайгырады. Аны юсюнден айта, баш докладны Россейни Сюд приставларыны федеральный службасыны жамауат советини председатели В.П.Чичканов этгенди. Ол ара орган бла аны жер-жерледе биригулерини бир бирлери бла байламлыкка ишлеуери не халда болгъанын белгиле, жамауат советни баш борчларын ачыклаганды.

Аны айтханына кёре, Россейни Сюд приставларыны федеральный советини эм аны территориялы структураларыны жамауат органдарыны членлери былтыр граждандан 300-ге жууук тилек кыагыт алгандыла. Аладан 90 процентине кыаралып бошалганды. Оюучу кыулукчула кеслери 500-ден артык адамны тарыгъуларын сюзгендиле. 800 гражданды хакъсыз юрист болушлукк этилгенди.

Жыйылыуда жамауат советлени барысыны да ишлерине бир жерден башчылыкк этиуню, бир бирлерине информацияла беруиню, тюрлю-тюрлю вопрослагъа кыарарча ишчи кыауумла кыурауну юсюнден да сёз барганды.

Сюд приставланы федеральный службасыны КъМР-де управлениясыны жамауат совети студентлени «Мияла жулдузчукыла» эм «Сюд приставла - сабийлеге» деген конкурсларына тири кыатышды. Аны бла бирге уа службаны эмда Улуу Ата журт урушун ветерандарына дайым болушханлай турады.

Фатима АЛТУДОВА.

Россейни Сюд приставларыны федеральный службасыны КъМР-де Управлениясыны пресс-службасы.

окъугъанлары да этгендиле. Сёз ючюн, Прохладна райондан Диана Гердова Алим Кешоковну «Каска» атлы назмусун эшитдиргенди, Черек райондан Гергюкъланы Азнаур Мечи улуну «Иги сёз» чыгармасын айтханды, Урван райондан Диана Зуева да закый Кязимни ёлюмсюз тизгинлерин орус тилде окъугъанды. Май районну келечиси Кыартлыкъланы Саида уа сахнада акылманныбызны сыфатын аламан кыураганды. Башха районланы сабийлери да ачыклагъандыла бу жаны бла фахмуларын.

Ахырында жюри, жаш адамланы чыгармачылыкларына ыразылыкъларын билдирип, жууук заманда хорлагъанланы атларын белгили этерге сёз бергенди.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат. Суратланы автор агъанды.

Белгилеу

Таматаланы кыуанчларына жыйылгандыла

Малкыарланы Оккуп бла Тамара юйор кыурагъанлы 50 – жыллык байрамларын белгилегенди. Ол кюн аланы омак жасалган, таулу татыулу ашарыкыладан толу кыангага жалаңда бек кыаршылары олтурган эдиле. Юбилейлерин белгилегенди жарык халлери, огурулукулары ары жыйылгандыла да жетип, тубеиуну бютунда кыуатлы этгенди.

Таматала алгын жылланы эсгергенди, бусагъатда дунда бола турган ишлеге кез кыармаларын билдиргенди, келлик заманга да ышанылу кыарганларын айткандыла. Тудукъла уа, аппаларыны орденлерин бла майдалларын чыгырып, аланы ортага салып, хар бирине да кыарай эдиле.

Юйорно таматасы Оккуп 1932 жылда Тотур элде (бусагъатда Тырныаууз) тууганды. Сабийлей оккуна ишлеп башлап, башхала бла бирге бара турган урушка болушук этерге кюрешгенди. 1944 жылда уа битеу да халкы бла кичюнчюлюкге тюшгенди. Тамараны

да аллай кыадар саклаганды. Ол да Улуу Ата журт урушка дери тууган таулу сабийле кергенни сынаганды.

Тууган журтларына кыайтханлай, Малкыар улу шофёр болуп шахтада ишге токташканды. Свердловскде курсланы бошагъандан сора уа Тырныауузу волфрам – молибден комбинатында слесарь – механик болуп турганды. Аны юй бийчеси да мындагы лабораторияда 45 жыл урунганды. Экиси да бусагъатда солудадыла, урунуу ветеранларыдыла.

Ол кюн ары келгенле Оккупну тамата кыарындашы Кыайсынны айтханына кез жашлары бара тынгылгандыла: «1945 жылны март айы бара эди. Бизни аскер Румынияга жетеди. Мен а танк кыаумда кыулуку этгенме. Бу харестге кире барганыбызлай, совет аскерчилени санында гиче кыарындашым Идириси таныма! Ол кюн насыбымы чеги жок эди, уруш узуну бир бирибизден хапарыбыз болмаганды. Андан сора, кыарындашымдан айырылыргыа

сыймей, генералдан бизни бирге кыарын тилейме. Ол анга ыразылык бермейди. Бирге жети кюн турган эдик. Андан сора Идириси кермегенме...»

Оккуп дайым да: «Жангызым оналты баш болду», – деп кыайтарычууду. Ол айтханыны магъанасы: жангыз кызы, киеуу, юч да туудугу бла киеуу, туудукыладан тууганла да сегиздиле.

Малкыарлары иш келлу, хар кимге жан аурута билген, огурулу, асыл адамдадыла. Юйорно таматасы 1996 жылда, хар муслиманы борчун толтуруп, Меккага барып, хаж кылып кыайтханды. Саулуку осалга кетгенге да кыарамай, аны кезлери хазна кермейдиле, эшитген да осал этеди – ол юй бийчеси хайырындан намаз этгени кыймайды, Аллахдан ёз халкына насып, мамырлык тилегенлей турады.

Алиса ТАРИМ.

Элбрус районну администрациясыны пресс-службасы.
СУРАТДА: (биринчи бетде)
Малкыарланы Оккуп бла Тамара.

БАЙРАМ

Татыулу чырламала хазырларыкыдыла

Прохладна районну элдеринде культура жаны бла ишлегенле, масленицаны байрамына атап, ингирле, тюрлю-тюрлю оюнла кыуар муратлыдыла. Бек кел адам кыошулуку мероприятяладан бирлери Приамалский эм Екатеринбургский станицалада ётерикдиле. «Поделись рецептом блинчиков», «Мас-

леница будь здоровенька, тебя встретим хорошо» атлы ингирлени Приамалский элде кыуарыкыдыла.

Солдатскийде жашагъанла «Масленица ласковая, масленица блинная» деген байрам бла ашырлыкыдыла кышны. Бизге районну администрациясыны пресс-службасындан Елена

Глашкова билдиргенге кер, келгенле 28-чи февралдан 2-чи мартха дери татыулу чырламала бла Ново-Полтавскийде, Благовещенкада, Заречныйде, Саратовскийде, Ульяновскийде, Учебныйде, Леснойда эм Янтарныйде сыйларыкыдыла.

Бизни корр.

ЖАНГЫЧЫЛЫК

Атлы полициячыла

Шимал Осетия-Алания Республикада, МВД-ны пресс-службасыны оюучусу Алла Ахполованы айтханына кер, атлы полициячыла шахарда айланарыкыдыла, майданла, орамлада бардырылган жамауат ишлеге сак боллукыдула.

- Атла машинала ёталмагъан жерлеге тыйгычысыз барадыла, ол себепден жангы атлы взвод агъачлы тау жерледе орнашканды. Ишлерин атлага минип бардырган полициячыла барысы да уста апчыладыла, – дегенди Ахполова.

Жамауат низамны жалчытыргыа деп абериен кыоркымаучу, иеси айтханын этуичо кыарачай эм буденный кыумалы атланы сатып алгандыла. Аланы алгандан оккуна юйретедиле транспортну тауушларына, шахарчыланы ауазларына, ушкоч атылган тауушлагыа. Бу хайыуанла Владикавказны «Спартак» стадионунда Олимпиада отх тюбеген кезиуде да кеслерин иги жаны бла кергюзгенди.

- Алыкча атлы взводда 25 адам, аллай бир да ат барды, аланы

эки кере кёбейти муратлыбыз, – дегенди МВД-да.

Бир-бир владикавказчыла, полициячы атлы аскерни кыуарганын билгенден сора, Шимал Осетияны ишлерини министри Артур Ахмедхановха сёлешип, кавказ спортну – чаришлени жангыдан кыуаргыа керекди, – дегенди.

Атлы полицияны баш борчу – жамауат низамны жалчытыуду, алай эсе да, чаришлени кыуаруу ююнден да оюмларбыз, дегенди министр.

Шимал Кавказ
кюн сайын

Кыарачай - Черкесде айнуу эсленеди

Кыарачай - Черкесде социальо - экономика жаны бла айнуу игиленгени белгиленгенди. Аллаю оюму айтханды РФ-ни Президентини администрациясыны башчысы биринчи орунбасары Вячеслав Володин республиканы башчысы Темрезыны Рашит бла тюбешгенди.

Субъектни оюучусуну пресс-службасында, ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине билдиргенлерине кер, 2013 жылда Кыарачай - Черкес Республиканы баш капиталына инвестицияла, алгандан этилген тергеулеге кер, озган жыл бла тенгештиргенде, 7 процентге кёбейгенди эл 20 миллиард сом болгандыла.

Володин республиканы башчысы мындан ары субъектни экономика эм социальный жаны бла айнытыргыа, андан сора да, граждан жамауатны тюрлю-тюрлю институтлары бла байлалыкда ишлеге деген предложенияны жанлы болганды, дегенди пресс-службада.

Адыгяда устазланы хаклары танг ёсгенди

Адыгяда битеулю билим берген учрежденияланы иш хаклары республикада орталык иш хакыдан эсе 4% -ге кёбейгенди. Озган жылы итолларына кер, устазланы иш хаклары 18,8-шер минг сомга дери кёбейгенди, деп билдиргенди субъектни билим беруу эм илму жаны бла министри Аминат Хуажева.

Республикада билим беруу системада модернизациялау жаны бла ишлерини толу болмаган итоллары чыгарылгандыла. Ол ишлеге, федеральный программаны жашауда бардырыуу чеклеринде, республикалы бюджетден ахча беруу 2020 жылга дери бардырылыкыды. Ахыр юч жылны ичинде регионну билим берууу системасын модернизациялауга федеральный эм республикалы бюджетледен 730 миллион сом берилгенди.

Улуу кыыйматы болган проект

Джейрахск эм Сунжинск районланы жерлеринде энчи турист рекреация экономика зонаны айнытууну вопросларын сюзгенди Ингуштияны башчысы Юнус-Бек Евкуров бла «Курорты Северного Кавказа» компанияны генеральный директору Сергей Верещин. Аны ююнден ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине компанияны пресс-службасында билдиргенди.

Ол проектни бек улуу магъанасы барды Север Кавказ регионга, дегенди республиканы башчысы тубеиуну кезиуеде. Аны айтханына кер, «Армхиде» шёндөгө дери этилген ишлеге проект жашауда бардырылыгына шапталык этедиле, дегенди башчы. Регионну оюучусу ол комплексни ишлеуно жол картасын жарашдырыгыа буюрганды эм ишни анга кер бардырыгыз, дегенди.

Транспорт айланып башлаганды

Астрахан областьда А-153 номерли жолну бир кесегинде машиналары жоруулары жангыдан башланганды. Астрахандан Махачкалыга барган жолда Красные Баррикады деген элден Элистага элген жолда 5 километр узунлукда кыургак кыамыш кюйгенини хатасындан машиналары жоруулары тохтатылган эди. Кыаты жел урганыны хатасындан, ёртен жайылып, тютюн этгенди. Жолда керюмдочо бек осал болганды.

-Ертенни ёчюлтюрке эки пожар расчёт кюрешгенди, бусагъатда от ёчюлтюлгенди, жолда машинала жорууп башлагандыла, – деп билдиргенди УМВД-ны область пресс-службасыны кыулукучусу Артём Сладков.

Кеме ал сатыргыа кыайтханды

Кыара тенгиз флотну эртегили кемелеринден бири – «Саратов» деген улуу десант кеме, ремонтдан чыгып, дайым хазырлыккы кючлерине кыошулганды. Аны ююнден ИТАР-ТАСС-ны корреспондентине биригуюно пресс - службасыны начальниги, биринчи рангы капитан Вячеслав Трухачёв билдиргенди.

-Кеме тенгизге сынау халда чыкканды эм аны жорууп башлауга хазырлыкын сынагандыла, – дегенди Трухачёв.

Курсантла женгил самолётланы сюрюрге юйренди

Дондагы-Ростовну курсантларындан бешеулен, биринчи болуп, Дондагы кырал техника университетде женгил самолётла бла учууну дерслерине жорууп башлагандыла. Биринчи даражалы лицензия-суююно пилот болгандыла эки олтуруу жери болган бек женгил самолётла бла учаргыа эм эл мюлк сабанлагыа бла бахчалагы семиртигиле эм дарманла себерге эркилик бередиле.

Ол бек керек усталыкыды, дегенди областьны эл мюлкюно министри Вячеслав Василенко. Аны айтханына кер, шёндөгө регионна аллай ишлени бардырыгыа 30 хакылы бир женгил самолёт эм аллай бир да пилот керекдиле.

Офицерни аманат письмосу

Догучаланы Локъман, На-
Добханны баш иеси 1942
жылда Герпегежи колхозу
партизансациясы секретари
болуп турганды. Гитлерни
аскерчилери битеу кыару-
ларын, жанларын да Шимал
Кавказы алыргы атак кези-
уде анга, кыаралны маллары,
элден кыгарып, узак таулагы
сюрюге буорадыла.

Ол эки – юч негери бла Герпеге
бла Кыашатауну ортасында
Сынла – Сырты деген жерге
жеткенлей, совет аскерчилени
роталарына тубейдиле. Локъ-
ман, кыара шинли командирге
кыарап, аны азия тийиреле-
ринден келечиге ушаганын
ангылайды. Офицер а жашланы
тауча сөлөшгөнлерин эшит-
генинде, алгач сейрсинеди,
артда уа: «Солдатларым асыры
ачдан кыаруусузула. Амалың
бар эсе, былагы бир мал союп
ашатсанг, сууап иш этериксе»,
- деп тилейди.

Женгерле уа, казан, чонон-
лары биргелерине болганы
себепли, кесген малын тап
биширип, аланы тойдуруп, кыал-
гын этни да жол машокларына
саладыла. Алайда аскерчилени
таматарлы Догуча улугы: «Не-
мецциле ызыбыздан кысыха
жетип келгенлери ючюн, ахула-

Малкър халкъ
туугъан жеринден
зор бла кечюрюлгени-
не 70-жыл

рыма кыагыт жазып, жиберген
а аталмагъанма», - деп ючюл
кыагытны Кыргызыгъа ата
юйюне ийеригин тилейди.

Жууукъ заманда Кыашата-
угы фашисте киредиле.

Почта болмагъаны сылтаудан
офицерни кыагыты да Локъ-
манда кыалады. Сора кыйы-
нын 1943 жылда жашны, колхоз
маллагы растрата этгенсе деп,
тюрге атадыла. Письмо да
жиберилмейди.

Кечюрюлюкде уа Догуча
улу юйюрю бла Кыргызыгъа

**Малкър халкъ ту-
угъан жеринден зор
бла кечюрюлгени бла
байламлы газетибиз
көп сейир материалла
басмалап келеди. Ала
тарыкыбызны унут-
мазгы уллу себеплик
этедиле. КъМР – ни
культура сыны сыйлы
кыулукучусу Къул-
байланы Алий да,
ол кыйын жылланы
эсгере, туугъан эгечи
Наибханны юйюрюн
кыдарыны юсюнден
айтханды.**

тошеди. Анда алагы бир то-
пуракъбаш гытычык беледи-
ле. Жангы жашуа турмушха
жуууша, хапчюклерин чача
турганлай, машоклары би-
ринден ючюл кыагытычык
тошеди. Аны алып окугъанын-
да, Локъман сейирге кыалады.
Кыагыттагы: «Киргизская
ССР, Джалаалабадская область,
Сузакский район, колхоз имени
И. Сталина» деген адрес ала
туошгөн юй болуп чыгъады.

Терк окунча письмону
аскерчилени жууукларына

тапдырадыла. Алай ол жазыл-
ганы бери эки жыл озган
эди. Алай бир заманга жаш
уруш жоллада ажимлы жою-
лургы боллугун ангылап, аны
ахулары артык кыуаналмагъ-
андыла. Насыпха, 1945 жылда
офицер, кызауатдан сау – эсен
кыайтып, юйюнде тохташхан
Локъман кыргенлей окуяна
таныйды, болушлугун да эсе-
реди. «Кыаллай бир керек эсе
да, мында алай бир туругъуз,
кыолумдан келгенни мен да
аямам», - деп таулу юйюрюн
келюп алады.

Ол жашаугы тюзеле баргъ-
ганлай, 50-чи жылланы
аллында Догуча улу кыргызын
кыум жеринде дунисын
алышады. Аны жашы Маго-
метге оналты жыл толгъан эди.
Юйюр башчыгъа кыалганы
себепли ол, мадар этерге излеп,
Джалаалабадда стол, шинтик
этген фабрикагъа ишге киреди.

Былайда ол заманда закон-
га кере кечюрюню бир элден
бирсине чыкыса, беш сутка,
райондан районга кетсе уа,
жыйырма жыл тутмак берген-
лерин белгилерге керекди. Жаш
а Сузакский райондан жолла
болмагъан жерле, мамукъ бах-
чала бла ишине баргъанлай
турганды.

Алай кюнлени биринде
Магометни тутадыла, до-
кументлери болмагъанын бил-
генден сора областны комен-
датурасына жибердиле.

Аны таматасы уа, жашны тукъ-
умун эшитгенлей, кыачкыны
кесине чакырытып, Локъманны
носюнден хапар сорады. Ол, тут-
макыны атасы болгъанын билген-
лей, анга дунияны ариуун айтып,
Джалаалабад областны кыайсы
эти солдатты бла туруп, юйюрюн
аналары Наибханны туз – гыржы-
нын ашагъанында эди.

Жашуа адамгъа кеп тюрюл
жаны бла бурулады. «Тау таугы
любемейди, адам а адамгъа тю-
бейди» деген эртегели сөлени
кертликлерине уа бу хапар да
шагъатлыкъ этеди. Жер башын-
да жашагъан инсан игиликте
итинсе, огурулу болса, кюнлени
биринде ол анга эки бла кыайт-
май кыалмайды.

ЖАНГОРАЗЛАНЫ Нажабат
жазып алганды.

Бу назмуну атам кыалай жазгъанды

Будайланы Хусейин газет окуучулагы эр-
теден белгиледи. Ол, халкыбызны кыйын
кюнлерине инжиле, кем жерлерине жарсый,
назмуну жазгъанды. Иги ышанларгъа кыуан-
ганды, терс ишлени сөкгенди.

Малкър халкъ туугъан жеринден зор бла
кечюрюлгени 70-жыллыгын белгилерге ха-
зырланган кюнледе аны кызы Нуржыйхан
редакциягъа келгенди, атасыны сюрюнюн
юсюнден назмусу кыалай бла жазылганын
юсюнден бизге былай айтханды:

Бу кезиуде Огъары Холамда жашагъан-
лары кыуумун башха жерге кечюргендиле.
Ол заманда анда жашагъан жангыз кыатын
– Бёзюланы Чепеленю кыарындашыны юй
бийчеси (аты эсимде туюлюнд), мени битеу
ахлуларымы кыабырлары мындадыла деп,
чыгаргъа унамагъанды.

1944 жылда кечген хапар жайылганда,
ол кыатынны апсыныны кызы Буслиймат,
аны алай абрек болуп жашагъанына жүреги
кыйналып, анга баргъанды: «Нана, мында
жангызлай турсанг, бёрюлеге аш болуп кыал-
лыкъса, манга кел да, бирге жашайык деп,
ариу айтханды, анга кёргозтмегенлей кюбю-
рюнден кебинлик да алгъанды».

Бирге ыйык тенгли бир жашагъанлай, кы-
ара күн – 8-чи март да жетди. Кыыйынлы тюе-
гемине да, ит кыабар дегенлей, ол кыатын
Нальчикде вагонлагы минген жерде, кыалай
бла эсе да, Буслийматладан башха вагонга
туошгенди. Поезд экинчи развезде тохтагъ-
анда, битеу шешонну вагонларына айланып,
табып, кеси болган жерге келтиргенди.

Биз да, Будайланы Хусейин юйюрю, ол ва-
гонда эдик. Арада юч кюнню озду да, жангыз
кыатын Россейин кыар басхан шахарларыны
биринде ёлду. Кыалай болганын айталлыкъ
туююлме. Вагондагыла аны ауушханын жашы-
рып, тапка кыангаланы кётюртме этип, анам
бла Буслиймат аны юсюнде жуууп, кебинлеп
бошагъандан сора ишни болушун бизни ашы-
рып баргъан солдатлагы айтдыла.

Ала уа төрт жаш келсинле да, ёлюкню тышы-
на чыгарыргы болушунла, дедиле. Мени эки
кыарындашым – Исраил бла Ахмат эм Жабо-
ланы Хаким бла Ханафий поезд тохтагъанлай,
солдатла айтхан жерге элтдиле. Алайда бир
гитче юйюкде бетон кётюртмени юсюне сал-
дыла. Атам а – Хусей – ала бла барып, жаназы
намаз этерге кюрешди.

Солдатла, баям, хапар берген болур эдиле,
кыолларында кюректери бла алайгъа төрте-
леу келдиле. Атам кыарап тургъанлай, ала-
дан бирлери ёлюкню кыатына барды да, аны
кебинин ачып кыумачына кыюлу тийди. Биз
заманда атам аны беш этмегенин билди. Биз
кетгенлей, акъ кыумачны сыдырып алып, кыуру
жерге кымыжалалай саллыкларына ишекли
болмады.

Аны алай кёрюп, жүреги кыйналып, вагон-
га кыайтхандан сора, кесине келалмай, башын
кётюрюп сёз айтмады. Ашаргъа кёлю бармай,
баурун жерге кыаппап, кеп заман турду. Жю-
рек кыйынлыгын ичинде тутуп, биширип,
артда бу ол кюнлеге атап, бу назмуну жазды.

Ана, бала бир бирлерин тас	этип.	былайды.
Биз чыкыганбыз, журтубузну	башош этип,	Ата журтха кёз кыарата
Кыайтырбыз деп, кёлюбюзню	хөш этип.	Сюйгенледен узакъ болуп
Онг тапсакъ да, ким	кыайталыр, ким кыалыр,	Саусузубуз кюсегенин
Юсюбюзден кыйынлыккыны	ким алыр?	Ёлюм кюнде ахлу-жууукъ
Биз барабыз вагонлада	олтуруп,	Гурбатлыкда такыр болуп
Этекдени жиямукъдан	толтуруп.	Ай биз жазык — жаназысыз
Жолоучулукъ уят-хаят	кыоймайын,	Жарлы халккым кёрген кюнн
Ач сабийле ана сютден	тоймайын.	Кыартны-жашны ач кыйынлыкъ
Ач ананы ёшюн сюту кыуруйду,	Сабийниги — кыарны тоймай	— улуйду.
Биз барабыз Ата журтну	тууарып,	Сакыялмай сабийлени
Сакыяланы жиямукъла	сугарып.	Тергеялмай ёлгенлени
Биз барабыз кеп сагышха	батылып,	Тиф ауруудан тентек болуп
Ёлген кыалад жол жанында	атылып.	Тауусулуп кийимибиз, ашыбыз.
Амал жокъду тохтап кыабыр	кызаргъа,	Кыйынлыккы билмегенлей
Адам жокъду бу затланы	жызаргъа.	Ырсыхыны сайламын ашаек.
Биз барабыз ышармайын,	кюлейин,	Ахырыбыз кышхыр бла
Этип кыайры кыуарларын	билмейин.	Аллах бизге берген кюнн
Атпаялмай, абызырап, манг	болуп,	Ёлгенлени салыр кибик жер
Кюн жарыгы бизге аман танг	болуп.	Кыабырланы кызар кибик эр
Биз чыкыганбыз жалан аякъ,	чабырсыз,	Тиширула кыабыр кызыу
Ёлгенлени кыоуп кетдик	кыабырсыз.	Ёлгенлерин кёмалмайын
Халибизге таула-ташла	жилайды,	Кюрейик ёлгончюнне
Дунияда кюнн төгкен		мадаргъа, Боюн салып Аллах берген

Инжиле

Тау элге кыара кыанла	кетдиле,	жиясын,
Эки кыая бир бирине ауганды.	Онгсузлагы бир терс оноу	Быллай ишни кыанлыларым
Тау элге бу сыныкылык нек	этдиле.	сынасын.
Кыалмай, бирден насыбыз	Эсде жокъдан кечгончюге	Мен санайым хар бирисин
нек кетди?	салдыла,	кезулеп,
Кыалмай, бирден насыбыз	Мюлкюбюзню кыалдырмайын	Сиз жиягыз сёзлериме
нек кетди?	алдыла.	эжиулеп.
Жарлы бизге аман оноу	Биз, жарлыла, узакъ болду	Аналаны балалагъа таралтып,
бичдиле,	жолубуз,	Сюйгенлерин изларындан
Бу кыабырла кыаныбызны	Мюлкюбюзден кыуру кыалды	аралтып,
ичдиле.	кыолубуз.	Жияп чыкдыкъ туууп ёсген
Эшитгенде, кыаруубуз	Биз кыйналып жыйган мюл	жерледен,
тынарча,	кню ким ашар?	Хапар болмай кызауатда
Кыартны, жашны жюректери	Журтубузда — ыспасмай! —	эрледен.
сынарча.	ким жашар?	Жиямукъла кёзюбюзню чарс
Онг болган кызауатха	Халыгызга кёкле, жерле	этип,

Сейрсинген соруула
Адамдан толугу автобусу бла
Огъары Малкърары Таулуев
аты ара орамды бла бара, ол
деген кимди, не бла айтылды
деген соруула бере эдиле
адамла бир бирлерине. Иги
эс буруп тынгылай, мен да,
сөзге кышула, билгенимча,
жууап берирге кюрешдим.
Алай алгъаракъ жыллада
оюмсуз «Степная», «Школь-
ная», «Надечная», «Под-
горная» шендо халкыны

былайгъа мурдар сабанла деп
да айтадыла.

Уммайланы Мухажир
Аты миллетибизге ёхтемлик
келтирген Уммайланы Маха-
меттерийни жашы Мухажир
ким болганын айтыр керек-
лиси да болмаз. Аны атын
жюрютген орамда ахыр жыл-
ларына дерни анасы Аминат
жашаганды. Бусагъатда уа
Махаметтерийни онбир башлы
юйюрюнден сау кьалгъан жан-

областыны Киров районунда
Киров совхозда кесини ёмюр
жукъусун бардыра жатады. Ол
жерде иши халкъ солугъан
парк да аны атын жюрютеди,
анда КЪМР-ден келтирилген
3-тонналыкъ ташдан ишленген
эсертмеси да сюеледи.
Мухажир жашаучу Гоголь
орамга да аны атын атагъ-
андыла.

Уяналаны Магомет
Элибизни Черек жагъасын-

Магомет бла бирге аны кесин
да Дюгерде, Донифаст элни
ара майданында асмакъ-
гъа асхандыла. Ол кюйсюз
буйрукъну толтургъа сюрюк
юрюк бара, Идрис, кычырыкъ
этип, кесин атасыны юсюне
атады. Алайда мурдарла уа:
«Ма бу да муну кючюгодю»,
- деп, жашчыкны жыжымны
къатына сюррей тебиреген
эдиле. Алай малкърарлы шу-
ёхларыны баласын дюгерли
къонакъбайла кьутхарып,

эси асыры бёлюннгенден,
сабийлерини атларына кьа-
захча Кюлюн дерни оруну-
на Кулина, Алий, Дубекир,
Ханафий, Муталиф, Айшат
деп, таулу атла атап, жюрегин
сууута эди. Ол эртте аууш-
кан эсе да, аны сабийлери
аппалары, аналары туугъан
Огъары Малкърарга келип
тургъандыла.

Уста темирчи Магометни
жашы Идрис атасыны ху-
неринден, усталыгъындан
юлюшлю эди. Ол миллетибиз
сюргюнден кьайтхандан сора
да, колхозну атларына налла
сала, эллилеге оракъла, кю-
рекле, чагала, кысхачла,
чалгъыла дегенча затланы
ишлеп, эс тапдырып тур-
гъанды. Бюгюнлюкде уа
кёпле Идрисни кьол ызыды
деп, суююп сагъынадыла
аны атын.

Геляланы Рамазан

Эски Сауту элни этегинде,
жемиш кёгет тереклини ичин-
де орналгъан кысхаракъ
орам Геляланы Кичини жашы
Рамазанны атын жюрютеди.
Ол драматургиябызны мурдо-
руна биринчи таш салгъанды,
1939-1940 жыллада «Къанлы
къалын» деген пьесаны жа-
зып, сахнагъа жарашдырып,
таулулагъа кёржютгенди.

Москвада ГИТИС-де окууш
тургъанлай кетген эди уруш-
ха. Аскер кьуллугъун 115 -чи
Кавдивизияда бардыргъан-
ды. 1943 жылда аны душман
огъу ахыр солууун тыяды.

Алай 1944 жылда жигитча
сермешилуден биринде тау
батыры Мартыновка элде
ауушханды деген кьагъыт
аны юй бийчесине сюргюн-
де келген эди. Рамазанны
бла Нальбийкени жашлары
Владимир алгъаракъ жыл-
лада ауушхан эди (жанетли
болсун). Къызлары Рая уа ре-
спубликада саулыкъ сакълау
жаны бла кесини атын махтау
бла айтыра ишлейди.

Алайды да, элибизни бир
къауум орамларыны атларыны
тарыкына кысха жолуучулукъ-
да ахшы жерешлерибиз бла
сизни да шагъырей эте, аланы
чемерликлери жаш тёлуге
юлюг болуруна ышанама.

ГЕЛЯЛАНЫ ЛИЗА.
Огъары Малкърар.

Тарыхэмда бюгюнлюк

Орамларыбыз кимлени атларын жюрютедиле

насыбы ючюн кюрешген ре-
волюционерле Ногерланы
Хажбийни, Батчаланы Кьо-
накыны, Асанланы Хажы-Му-
ратны, Ностуланы Юсюню
атларын жюрютедиле. Аланы
хар бирини да юсюнден энчи
айтмасакъ да, бир-бирлерини
юсеринден жазаргъады акъ-
ылым.

Къазакъланы Жюнюс
Тардан элге элтген жолу
акъ къазакъладан кьоруулай,
элни адамы эки бёлюнюп, Су-
кан эм Черек тарларына Се-
ребрковну аскерлери кирмезча
сакълагъандыла. Аланы баш-
чылары уа кызыл партизан-
ланы тизгинлеринде кьуллукъ
этген, жюреклеринде отлары
болгъан эллилерибиз Къа-
закъланы Жюнюс, Тетуланни
Хамзат, Таулуланы Бийсолтан
эм башхала болгъандыла.

Жарсыугъа, партизанла-
ны уллу кёллюклерини
хатасындан ычхынадыла къа-
закъла элге. Ала хар юйню
къамчи буруну бла излегенча
тинтип, бу башха атлары ай-
тылган, халкыны ёкюллери
болгъан жигитлеге аман къа-
дар кьурагъан эдиле. Четте
элде, эски школну къатында,
асмакъгъа асадыла оюсюн
да. Бюгюнлюкде Ишкирти кё-
пюрню жагъасында сюелген
эсертме 1919 жылда алайда
этилинген мурдарлыкъны
шагъатыды. Абадан тёлү уа

гыз кызы Байханатны тамата
жашы Бёзюланы Абдуллахны
юйрюк жашайды.

Мухажирни тамата кьарын-
дашы Мухаммат да урушдан
кьайтмай кьалгъанды. Эсим-
деди, аланы аналары кьарт
Аминат, жашларыны суратла-
рын кьююнундан чыгъара да,
кьарай, кёзлерини мылысы
кьурумай, жашауу аман бла
кетгени.

Уруш жоллада Мухажир кёп
жигитликке этгени белгиледи.
Алай 1944 жылда апрельде
Одессаны азатлары ючюн
сермешледе пулемётчу рота-
ны командири, гвардияны та-
мата лейтенанты Уммайланы
Мухажир таза да кишилигин
кёржютгенди.

Ол кесини ротасы бла 10-чу
апрельде шахаргъа биринчи
болуп киргенди. Сюнюг уруш-
да 18 фашистни ёлтюргенди,
аны ротасы уа 200 немисли
солдатны бла офицерни кьыр-
ганды, душмандан кёп сауут
да сыйыргъанды. Аллаи кёп
жигитликлери ючюн тийишли
болгъанды ол Совет Союзу
Жигити деген атха, Алтын
кулдузу уа 46 жыл озуп,
ол ёлгенден сора тапханды
иесин.

Миллетибиз бла бирге сы-
нагъан зорлукъ салгъан ачы-
удан эм урушда тышген жа-
раларындан тюзелмей, жиги-
тибиз Къазахстанны Чимкент

да орам аны атын жюрютеди.
Хурметли окъуучум, эсингде
эсе, 1980 жылда чеченли
жазыучу Зияуддин Абдуллаев
малкърарлы Гаврошну юсюн-
ден повесть жазгъан эди.
Анда Огъары Малкърарны
гюрбежичиси, эллилерини
арасында намысы – сыйы да
жюрюген, халкыны жюреги
бла берилген, анга дайым
ёкюллюк да этиучю Уяналаны
Магометни бла аны 13-жыл-
лыкъ жашчыгы Идрисни
юсюнден бара эди сёз. Ма-
гомет, озгъан ёнюрню 19-чу
жылларында, Сукан тарында
кызыл партизанланы кьау-
муна башчылыкъ эте, агъач
илеринде душманлагъа кьа-
жау къаты сермешгенди.

Аны тамата жашы Идрис
а, анасындан жашыртын та-
улагъа кетерге, атасына бо-
лушургъа мурат этип, ар-
макъланы аш-азыкъдан бла
окъладан толтуруп, агъачла,
кьолла, сырла бла бара,
партизанлагъа жетеди. Фран-
цузлу жашчыкъ Гаврош ре-
волюция ючюн сермешгенлеге
окъла жыйгъанча, Идрис да
партизанлагъа ташладан уллу
тёбеле жья эди, башха ууакъ
жумушлагъа да жарай эди.

Идрисни атасы Магометни
дюгерли шүбху Афако кесини
юйюнде не бек букъдуруп
кюрешген эсе да, душман-
ладан кьоруулааламагъанды.

агъачча кьутултадыла. Ма бю-
гюн, бюгече да Донифастда
малкърарлы Магомет бла аны
шүбху Афако эки миллетни
арасында шүбхулукъну шагъ-
атларыча ёмюрлюк жукъугъа
батылдыла.

Серебряков асмакъгъа ас-
дыргъан Уяналаны Магометни
юч жашы кьалгъан эдиле.
Абдулла урушдан кьайтмай
къалгъанды. Рамазан да къа-
заутда тышген жараларын-
дан тюзелмей ауушхан эди.
«Малкърарлы Гаврош»-деген
повестьни жигити Идрис а
кёчгончюлюкге дерни туугъан
Огъары Малкърарда испол-
комну председатели болуп
тургъанды.

Таулула кёчюрюлген кыяма
кече ол, малчы кьошлагъа
кьарай, Бажыганда кьалгъан
эди. Юй бийчеси Занкиши-
ланы Дабайны кызы Сания
беш сабийи бла Къазахстанны
Туркестан областында Кен-
тау деген жерге тошеди.
Идрисни туугъан-туудукъ-
лары эм аладан туугъанла
да юйорлю-юйдегили болуп,
элде эм шахар тийресинде
кьууанчлы жашайдыла.

Идрисни тамата кызы Лиза,
ол жыллада кёп таулу тиши-
рюулача, жашауун огъурлу
къазахлы жаш Шимирбеков
Мустапа бла байламлы этеди.
Ала бирге алты сабий ёсдюр-
гендиле. Лиза уа миллетине

Табийгъат эм биз

Къанатлыланы араларында бир бирни тутуу

Санаторийде солугъан ке-
зиуюбюзде юй бийчем
Маша бла бирге чууакъ май
эрттен бла паркга барабыз.
Жан – жаныбыздан хар тюрлю
къанатлыланы жырлагъан,
кьуюлдеген таушлары чыгъа
эди. Биз, бу бир бирине кьара-
май, алай бирге уа ариу эши-
тилген хоргъа тынгылай, аланы
таушларына кёре кьайсы
чыпчык жырлагъанын би-
лирге суююп олтурабыз. Бир
заманда кьаргъаланы ачы
кычырыкларынын эшитдик.
Терекни тегерегине айлан-
ганларын эслеп, ары таба
тебирейбиз.

Алайгъа жанлагъанлай,
жерде кьаргъаны баласын
кёребиз, ол учалмай эди. Кьо-
луубузгъа алып, терекке минди-
рейик дейбиз. Алай «абаданла»,
тегерекни алып, кеслерин бизге
атып башлайдыла. Насыбыбыз-
гъа, кьолумда таягъым бар эди
да, аны бла кесибизни кьору-
улай, Машаны да кьолундан

тутханлай, арлакъгъа кетёбиз.

Санаторийге кьайтхандан
сора кьаргъала кеслерини ба-
лаларын кьалай тюрлю сакъ-
лагъанларын айтабыз. Сора би-
лебиз, ол кюн паркда солургъа
чыккъанланы бир кьаууму да,
биргелерине гитче кызычыкны
да алып, алайтын ётюп бара
болгъандыла.

Сабий, жердеги баланы
эслеп, аны кьолгъа алама
деп, аны таба жанлагъанды.
Кьаргъала кызычыкыгъа кесле-
рини атхандыла. Атасы, кызын
кьоруулай, жерден базык
чыбыкыны алып, къанатлыланы
кыстагъанды. Алайгъа чабып
жетген анасы уа кьузгъунла са-
бийини башын узун бурунлары
бла тешенлерин кёргенди.

Бир ауукъдан а къанатлыла
балаларын, башхаланы да
кьалай тюрлю кьоруулагъан-
ларын кёрдюк. Онтогъузунчу
школу жаны бла озуп бара,
алайда кырдыкда кёгюрчюне-
ле да жёбелеп айлана эдиле.

Сора терекле артында бугъуп,
аланы марап тургъан киштикни
кёреме. Къанатлыладан бири,
аны къатына жууукълашхан-
лай, секирип, ал аяклары бла
аны кьуйругъундан туттады.
Ол насыпсызчык, кьауугъа
этип, учаргъа кюрешеди. Алай
киштик да аны ычхындырыкъ
тюрлю эди, тишлери бла къа-
натына илинип.

Кёгюрчюн, башхаланы къат-
ларына жууукълашыргъа
излей, анга тагъылып тургъан
киштикни ызындан созуп бар-
гъанды. Бусагъат, къанатлы
хорлатып, киштикни ауузуна
тошеди деп турдукъ. Нёгерле-
рини амалсызлыгъын кёрген
башха чыпчыкыла да, бирем
– бирем анга болушлукъгъа
келдиле.

Сеири, кьуру кёгюрчюне
угъай, тегерекеде кьаргъала,
башха гитче къанатлыла да
нёгерлерин кьыйныкыда
кьоймадыла. Тийре аланы кы-
чырыкларындан толду.

Мен да кьолумда таягъым
бла киштикни кьыстаргъа
кюрешдим. Кызым Таяна да
алайгъа жетди. Кьузгъунла-
дан бири алай къаты кьапхан
эди киштикни, ол къанатлы-
ны ычхындырып, узакъгъа
кьачды. Жарлы кёгюрчюн да,
учуп барып, жипге олтурду да,
киштик чайнагъан къанатларын
сыйпады.

Алайтын озуп баргъан школ-
чула да кьарагъан эдиле
бу иште. Таяна, алагъа айланып:
«Кёремисиз, къанатлыла бары да
жыйылып, ол «башха миллеттен
болганына да кьарамай», палах-
ча тышгенинде кьалай болушду-
ла», -деди. Бизни, адамланы ара-
ларында да быллай бирик болса
эди, деп келди мени кёлюме.

Иван ПОЛИЩУК.

Сюрююню кыаядан кыуйгъан туумакъ кыочхар

Тамсил

Кёпню кёрген ёре мойюз, узун сакбал, эркеч кыой, сюрююню, жайлыкылада, кышлыкылада телеу сыртлагъа элтип, чаууллагъа жибермей, кыая оюлуладан саклагъанды. Жанлы чапса, жюто мойюзлери бла кыоруулагъанды, кыаты гышмыларын сауут-саба этгенди.

Сюрюючюле бу субай санлы, ёхтем жюрекли эркечге бек ышангандыла. Сакъалындан тутуп сылагъандыла, мойюзлери кыонгуроучкыла тагып, жем берип, эркелетгенди, аркыасына гитче сабийчиклени миндирип, ат этип да, чапдыргъандыла.

Кыойла, кыочхарла, токълула, ирикле, саулык эчиге, текеле – саулай сюрюю башчы эркечлери бла ёхтемленгенди. Алай, бара баргъанда, сюрююде зарла, бузукыла да табылгъандыла. Ёре мойюз эркеч, отлау жерлеге кыарай, жокыну-барны жокылай, жюрткычланы марлай, сюрююден бираз узайгъанлай, аны сёзюн этип, иги кыойлыгына, жигитлигине, батырлыгына чурум табып, аман бетли этерге кюрешгенди.

Аладан бирлери тогъай мойюз, чырача кёз, чакмакылы кыочхарды. Жанлы чапса, сюрюю ортасында бугуучу, игиден-амандан ангылау болмагъан, гула кыой акыллы да, ётгюр да, тёзюмлю да, асыл да, эркеч бла демлеше, кыой сюрююню акылын терсине бургъанды. Ахыргы ёрге барайык, сыйдам сыртлада даулет табайык, анда жюрткычдан сакланырга онг барды десе, менгиреу кыочхар, туумакъ кыойланы ызындан тизип, кыая жухлагъа, сызгалагъа, жарлагъа, чатлагъа элтип, ненча малыны кыяулу, анданда бек мурдар этди, бёрюге, сюлесинге, айыугъа ашатды.

Быллай айырылыкны кёре турду да, башчы эркеч, сюрююню бирге жыйып: «Кыоюгуз даулашны, терсине

барсагъыз, жоюлурсуз, сюрююню чачтук этерсиз, палах табарсыз. Мени жаратмай эсегиз, сюрююде башха эркечле да бардыла, аладан игисин сайлагъыз да, аны ызындан тизилигиз.

Мен да кёз-кыулакъ болгъанлай турурма, кыоркыулу жерледе таячаклыкъ этерме. Айырылгъан иги туюлдо, керексиз кёкюрек кериу жангылыкды, абынюду. Ол кылыкъ терсине элтир, сюрююню жардан энишге кыуар», деп акылын айтды...

Туумакъ ишек ирик алгъа чыккъыда, сылхыр башын кыалтырата:

«Боллукъду, кыой сюрююге эркеч башчылыкъ этген заман кетгенди. Энди бизни башчыбыз тогъай мойюз, чырача кёз кыочхар боллукъду. Биз аны бла барлыкыбыз, жалпакылада, сыртлада жапырылып отларыкыбыз, жатарыкыбыз.

«Чакмакылы токълула окыуна, аны сёзлерин жаратып, жабагылы сыртларын кыалтыратып, баймакы гышмыларын жерге кыагып, бирден: «Биз кыойлабыз, кишиден кыоркымагъан батырлабыз!»-деп, макъырдыла.

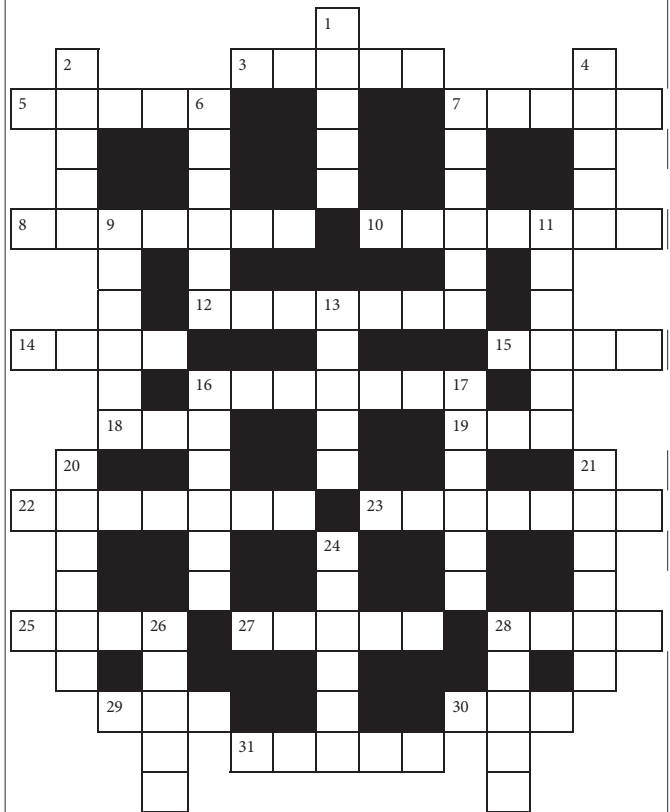
Кыой, башчы боллукъ заман келгенине кыуанып, аналарына сююнчюлюк айтдыла. Ала уа ангылай эдиле, гула кыочхар башчы болса, сюрюю кыаядан энишге кыуоллугъун.

Болсада кёпчюлюк хорлады, кыочхар таматагъа сайланды. Эркеч эчги сюрююню аллында, кыая жухлада ташдан-ташха секире, ырандан-ыранна бара, сау-эсен жазгъа чыккъыды. Кыой сюрюю а, сылхыр кыочхарны ызындан тизилишип, бара, кыарлы бетни жырып ёталмай, кыаядан энишге кыуолду, курт туюнде бёрюлеге аш болду.

Тамсилни магъанасы былайды: хар кыуллукъчу болургъа скойген да башчылыкъ эталмайды.

ТЕММОЛАНЫ Мухадин.

Сёзбер

ЭНИНЕ: 3. Кыанатлы. 5. Булгъаучу адыр. 7. Улуу чёгюч. 8. Эрттеги тепсеуюбюз. 10. Жау гютто. 12. Табийгъат. 14. Жыйылыгъа чакыргъан. 15. Жюн кийимни тышына чыккыган тую. 16. Кыарачай сахар. 18. Бет жарыкылык. 19. Сёз берген. 22. Жаз башында тюшген кыар. 23. Нартюх гютто. 25. Заранлы ханс. 27. Олтурургъа жараулу жастыкычык. 28. Кыая талкыр. 29. Оюу. 30. Ат бала. 31. Кыыз оюнчакъ.

2. Бет, сый. 4. Жюрюш. 6. Ашарык. 7. Жаханым кёпюр. 9. Кыумач. 11. Ышаны берилген зат. 13. Кюн батхан заман. 16. Терк ичилик зат. 17. Чилле халыдан согулгъан токъмакычык. 20. Мысты, ууакъ жемиш. 21. Тиширйу ат. 24. Агъачдан ишленген юй адыр. 26. Бурнунгу аскерчини темир бёрку. 28. Бою бла аркыу башха тюрсюню халыладан согулуучу кыумач.

Сёзберни **БИЙЧЕККУЛАНЫ Жаннета** хазырлагъанды.

ЕРЕСИНЕ: 1. Кыабыучу кыумурсха.

Газетни 34-чю номеринде басмаланган сёзберни жууапары.

Эние: 1. Алкыа. 2. Бешбармак. 5. Ёртен. 9. Ашхам. 11. Айланч. 12. Улакъ. 13. Кюйрюч. 15. Азраил. 16. Ай. 17. Голлу. 18. Лыбыта. 19. Кыалам. 23. Чююн. 24. Акърап. 26. Кыуурдак. 27. Ортак. 28. Гутча. 29. Ырпыс. 30. Пил. 31. Чам. 32. Маму. 34. Кыашык. 35. Мача. 36. Оба. 37. Быхы.

Ересине: 1. Аначы. 3. Шай. 4. Ауана. 6. Такыйкыа. 7. Нартюх. 8. Кыуллукъ. 10. Маймул. 13. Кюлтюм. 14. Чолак. 20. Агурча. 21. Кыумурсха. 22. Акъылман. 23. Чабыр. 24. Айтым. 25. Пиринч. 27. Осмак. 31. Чарх. 33. Уча.

Кыыска чам

Ашыгышлы кыагыт

Бир жерде келин келгенин, уллу тойюну, артыксыз да сый-сыра, сыйлау уллу болгъанын Хожагъа эшитдиргенди. Ол, чакырылкъ болурла деп, умут эте да тургъанды, болсада киши бир зат айтмазлыгын ангылагъанды.

Хожа эки кюнден бери да ачырак тургъаны себепли, ашык-бушукъ этип, бир бош кыагытны конверте салып, келин келген жерге чабып баргъанды.

- Не хапар, Хожа, нек гузабаса? – деп

соргъандыла.

- Юйню иесине кыагыт алып келгеним! – деп, аны ашыгыш халда излегенине узатып, кеси да эрлай отоугъа ташайып, тюрлю-тюрлю ашарыкыладан, ичиден толу хант тепсиге олтургъанды.

-Хожа, муну тышында жукъ жазылмагъанды да! – дегенди юйню иеси.

-Бек ашыгыш келгенини себептен, тышында угъай, ичинде да жазылмагъанды, - деп жууап этгенди.

Ыйыкыгъа чороскон

3-чю мартдан – 9-чу мартха дери

Кыочхарла. Керексиз чабып айланууны кыоюгуз, заманыгызы, кыарыуугузу да кыоратып. Саулуугузу сак болуугуз. Сиз сакламагъан игиликге да туюбериксиз. Ол сизни даулашлагъа тартырга кыорак туюлдо, аччагызы да кыоратдырмаз.

Танала. Ашыгызгъа эс буругуз, аны тюрлендиргиз. Ол сизни тирилтирикди, ырыскы бла байламлы чурумланы кетериге себеплик этерикди. Ыйык иги кезиуду. Алай эсе да, ашыкымагыз, ашыкысагыз, этген муртыгыгъа жеталмай кыалырга боллукъсуз.

Эгизле. Сюймеген адамларыгыз бла тубешмегиз. Сюймеген коллегаларыгыз хар терс атламыгызы хайырланырыкыдыла сизге кыожу. Эталмазлык ишни да этейим деп айтмагыз. Айтхан сёзююзге кертичи болмасагыз, жууукъ адамыгызы кёлюне тиерикди.

Айырычабакыла. Ауругъаныгыз этген планларыгызы толтурурга чырмаулык этерикди. Анга философ кёз бла кыарагыз. Улуу эм магъаналы ишни бошламагыз. Сюймеклик бла байламлы даулаш сиз сюйген адам бла арагызын осаландырыкыды. Лакырда сёз игилендириге боллукъду ол халны.

Асланла. Жайгъа хазырланчы заманды. Оноучула бла даулашырга туюерикди. Ол даулашдан кыуулурга жангыз да бир амал барды - ауузунгу кысып тур. Жууукъ адамын эриши кёрюнюрге боллукъду, тыш адам а - жюрегинге асычу. Алай эсе да, жууукъну тюртме.

Кызыла. Менсиню керек туюлдо. Аны ахыры игилик бла бошалазгъа боллукъду, аччагыз а - кыоратылыкыды. Бу ыйыкда этилген келишимде да сиз сюйгенча фаида келтирик туюлдо. Жетишмеригизни саклар ююн окыуна кыаты кюреширге керек боллукъду.

Базманла. Заманыгызын тарыгуулагъа кыораты керексиз затды. «Фитнес бла кюрешегиз, кышда тас этен кереки допозно кыайтарыксыз. Жашау да кеси жолу бла барады! Кесигиз ким болгъаныгызын ангылапмайсыз! Сора кимге дау этерге керексиз.

Акърапла. Косметологъа барыгыз, ол айтыр сиз барысындан да сойдюмлю болгъаныгызын бла болмагъаныгызын! Эрттегили сиз кыол булгъап кыиыган борчларыгызын кыайтарык болурла. Андан сора да, эрттегили романтикалы байламлыкъ жангыдан айнырга ушайды. Аллах онг берсин!

Садакычыла. Аркы сюегигиз ауурругъа ушап турады. Аны сылтауга тутуп, ишгизни алышдырырга кюрешмегиз. Алай этсегиз, артда чогъж боллукъсуз. Тохтагыз да, иги эсеплеги, сиз жолну тюз сайлагъан болмазсыз.

Текемююзле. Машинаны сюрюп баргъанда, сак болуугуз. «Телиге жол бош» деген жорукун эсе алыгыз. Даулашлы болум сиз сюйгенча бошаллыкыды. Сиз тынч жашау этерге жараулу кезиу туюлдо.

Суукыула. Саулуугузу игилене барлыкыды. Эштада, саууга кыолу боллукъ болурсуз неда кыонакыла келликдиле, неда сизни бир кыуанчча чакырыкыдыла. Жашыртын халда алгъан билдириуно адамла билдирмей тутугуз.

Чабакыла. Хылыфыкыны, ашыгышыкыны кыоюгуз, кыарыуугузу да бошун кыоратмагыз. Насыбыгыз тутхан кезиу сизни даулашлагъа, сермешлеге жиберлик туюлдо. Аччагызы да керексиз затлагъа кыоратмагыз. Ал тизинде болурга да кюрешмегиз. Этген муратларыгызын жашауда бардырыгыз – ол игиди неден да!

КИКБОКСИНГ

Хорламгъа талпыныуну кёргозтгендиле

Домбайда кикбоксинг-ни лоу- кик тюрлюсюнден Россейни биринчилиги бла чемпионаты бардырылгандыла. Эришулеге кыралны регионларындан 460 спортчу кыатышхандыла. Турнирге Къабарты-Малкъардан 21 кикбоксучу баргандыла.

Адам санларына кёре хорламлары бла команда зачётда жерлешлерибиз ахшы кёрюмдөле болдургандыла. Алтын майдалланы Тимур Апеков, Амир Альборов, Залим Хромов кыатхандыла. Замудин Урусов экинчи эм Къурманланы Диана ююнчю болгандыла.

Абаданланы араларында Азамат Мафедзев бла Астемир Борсов экинчиле эм Бел-

ля Каноква ююнчю жерге чыкыганды. Андан сора да, Апеков, Альборов, Хромов эм Урусов Россейни жыйымдык командасына сайлангандыла.

Энди спортчула 6-чы-14-чю сентябрьде Италияда кикбоксингден дуняны биринчилигине кыатышырыкдыла.

ЭРКИН ТУТУШУУ

Турнирде кыарысузла жокъ эдиле

Нальчикни «Универсальный» спорт комплексинде эки кюнню ичинде эркин тутушуудан Россейни Кубога бардырылганды. Бу турнир төреге кёре жылны ахырында болуучуду. Алай быйыл аны, республикада эркин тутушууну мурдорун салганладан бири Мухаммед Ханиковну 70 жыллыгына жоралап, шёндю ётдюрюрге оноулашхан эдиле.

Эришулени ача, Россейни Эркин тутушуудан федерациясыны келечиси Эрик Агаев сёлешгенди. Ол, турнирни спортчулагъа уллу мағанасы болганын белгилеп, гёжефле бары да ахшы жетишимле болдурларын тежегенди. Ызы бла уа кыонакъ Мухаммед Ханиковха федерацияны президенти Михаил Мамишвилини атындан алгышлау письмосун окъуганды.

Сермешлеге Якутиядан, Ханта-Мансийскден, Чеченден, Дагыстандан, Краснодардан, Къабарты-Малкъардан саулай да он жыйымдык команда кыатышхандыла. Биринчи кюн бизникле бир кыауум регионну келечилерин хорлагъандыла.

Къаты сермешледен сора энчи зачётда жерлешлерибизден алчы жерлеге бешулен чыкыгандыла. Алай бла

Атмир Хромов экинчи, Расул Машезов, Алан Абаюков, Арсен Маиров эм Азрет Шогенов саугъалангандыла. Андан тышында да, грамотала эм майдалла бла бирге Россейни спортдан устасы деген атха да тийишли болгандыла.

Турнирни экинчи кюннюде команда сермешледе эм кюч-

лю деген ат ююнчю Дагыстанны бла Къабарты-Малкъарны келечилери сермешгендиле. Бу жол кыонакыла, кючлорек болуп, хорламны ычкындырмагъандыла. Ююнчю жерге уа Россейни студент союзуно командасы чыкыганды.

КУРДАНЛАНЫ Сюлемен.

АУУР АТЛЕТИКА

Спортчуларыбызны онглары игиди

Кёп болмай Элбрус районну спортчулары Къудайланы Жамал бла Ёзденланы Мурат, Москваны юниорларыны араларында ауур атлетикадан бардырылган биринчиликке кыатышып, ахшы кёрюмдөле болдургандыла. Жашлагъа

тишмилери бла кыуандыргъан эдиле. Анда Мурат биринчи, Жамал а экинчи жерлени алгандыла.

Энди ала Россейни апрель айда Владикавказда бардырыллык биринчилигине кыатышырыкдыла. Бу эришууден

помостха алтышар кере чыгарга тошгенди. 94 килограмм ауурлукда эришген Къудай ул, 365 килограммны (сермеп-160, тюртюп-205) алып, аллына адамны жибермегенди. Ёзден улу (105 кг дери) кёрюмден 340 килограмм да анга кеси ауурлугунда биринчи болургъа онг бергенди.

Эсигизге салайык, мындан алда да жашла кыралны биринчилигинде болдургъан же-

сора Европаны бла дуняны даражалы эришуилерине кимле барлыклары да белгили боллукъду. Жашларыбызны онглары уа осал тюрюлдөле.

Атлетлини тренерле Этезланы Вадим бла Муаед Шаов юйретедиле.

ТЕМИРЛАНЫ Анатолий.

СУРАТДА: Къудайланы Жамал бла Ёзденланы Мурат.

ВОЛЕЙБОЛ

Жазыколаны Исхакъны хурметине атап

Бызынгыны школунда Афган урушда интернационал борчун толтура ёлген Совет аскерчи Жазыколаны Исхакъны хурметине жоралап, волейболдан эришуле бардыргандыла. Турнирни аллында аны ахшы таныгъанла, ол санда Бызынгыны администрациясыны башчысы Рахайланы Исмаил да, сёлешгендиле. Ала жаш тёлю Жазыко улуну юлюсюнде ёсе

келгенин белгилегендиле.

Эришулеге Огъары Малкъардан, Ташлы-Таладан, Зарагиджен, Жемталадан, Булунгудан эм Нальчикден командала кыатышхандыла. Хорламгъа итинген спортчула къаты сермеш бардыргандыла. Финалда ташлы талачыла биринчи, Огъары Малкъарны командасы экинчи эм булунгучула уа ююнчю жерге чыкыгандыла.

Жазыколаны Магомедни жашы Исхакъ 1982 жылда аскерге чакырылган эди. Алай, бир жыл да озгынуу, ол интернационал борчун толтура 1983 жылны сентябрь айында Афганистанда жоюлганды. Жигитлиги ююнчю Къызыл Жулдузну ордени бла саугъаланганды.

Ёз эли Бызынгыда аны атын орамладан бирине бергендиле. Андан тышында да, жыл сайын аны хурметине шолда волейболдан турнир бардыргъанлай турадыла.

Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДКОЛЛЕГИЯ:

БЕШПАЙЛАНЫ Муталип
(баш редактору орунбасары)

КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан
(баш редактору орунбасары)

ТОКЪЛУЛАНЫ Борис
(жууаплы секретарь)

ТЕКУЛАНЫ Хауа (жамауат-политика бёлюмнү таматасы)

ТЕЛЕФОНЛА:

Редактору приёмный - 42-63-01. Баш редактору орунбасарлары - 42-38-21, 40-04-82. Жууаплы секретарь - 42-66-85. Секретариат - 40-93-62. Корректорла - 42-63-52.

Газет Басманы эм асламлы информацияны эркиндиклерин кыоруула жаны бла Къабарты-Малкъар регион инспекцияда 1994 жылда 14-чю июнда регистрация этилгенди.

Регистрация номер —Н—0066. Индекс - 51532

Газетни басмагъа КъМР-ни Басма эмда асламлы коммуникацияла жаны бла кырал комитетини компьютер службасы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 33

Номерге графикте кёре

19.00 сагъатда кюл салынады.

20.00 сагъатда кюл салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРИН

ЧЫГЪАРГЪАНЛА:

Жангоразланы Нажабат - дежурный редактор; Кетенчиланы Зульфия - жууаплы секретарыны орунбасары; Зезаланы Лида (1,2,3,4-чю бетле), Мисирланы Лейля (5,6,7,8-чи бетле) - корректорла.

Тиражы 2760 экз. Заказ № 401

РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИЗДАТЕЛНИ АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5
электронный почтасы: elbor_50@mail.ru